

„Helena!“ je zaklical. Skozi odprte duri, od izbe do izbe je odmeval glas in ugasnil.

Traven se je vrnil v vežo in se je nameril na drugo stran, proti dvorišču. Tam je sedela na pragu stara dekla, napol gluha Hana, in je lupila krompir.

„Kje so hlapci?“ je kričal.

„Pijo!“

„Kje?“

„Na fari!“

„Kje je žena?“

„Šla je!“

„Kam?“ je kriknil Traven in zazibalo se mu je pred očmi.

Dekla, ki se dotlej ni bila ozrla nanj, je vzdignila glavo, zakričala je in je pobegnila preko dvorišča. Njegov obraz je bil blede in zabrekel; dolgi curki strjene krvi so se vlekli preko čela in preko lic.

Omahoval je kakor pijan od izbe do izbe, klical je in prosil, kričal in jokal. In z vso silo je bruhnilo iz srca spoznanje — ni bilo sovraštvo, ljubezen je bila, tista neizprosna ljubezen človeka, ki ubija in se v kesanju ubija sam.

Traven je legel z obrazom na divan in ga je zmočil s krvjo, ki je kapala počasi iz rane na temenu ...

*

„Samo jaz sem bil in drug nobeden, ki jima je voščil lahko noč!“

„Jaz sem videla, ko sta stala ob ograji in nisem pozdravila, zato da bi ne videl kdo drugi.“

„Tudi srečno pot sem jima voščil; srečna je pot, če je ljubezen voznik!“

„Kam pojdeta, sama in žalostna?“

„Mlada in vesela! Glej, Francka, meni se zdi, da je treba samo prijazne besede in prijaznega pogleda in ozdravljena je vsaka bolezen in vsaka žalost je pri kraju. Lahko bi mi bilo do smrti hudo, pa če bi tebe pogledal, bi minila bridkost, kakor da je nikoli ni bilo ...“

Ker je bil večer lep in ker so se razmeknili oblaki in so zasijale zvezde, sta molčala ...

*

Ob tistem času je vozil koleselj po veliki cesti proti mestu. Voznik je zelo priganjal in od konja se je kadilo.

V vozu sta sedela moški in ženska. On je bil do brade zavrt v težko suktnjo, klobuk si je bil pomeknil skoro do obrvi. Kadar je prišel voz iz sence in se je zasvetilo nebo, se je prikazal blede obraz, upal in bolan.

Ona je bila zavita v črno haljo, širok klobuk je imela na glavi, obraz je zakrival pajčolan.

„Mir ... mir ... mir!“ ... je šepetal.

„Mir!“ je govorila ona. „Še veter ti ne bo dihnil v lice in tudi ne zla beseda in ne teman pogled ... Tako se bo vzdignila iz miru luč, iz miru in iz ljubezni ...“

Hladen jesenski veter je pihal, hladno in tiho so sijale zvezde. Voz je zavil mimo hriba, utonil je v noč.

Ko se srečavajo oči ...

Zložil Zvonimir.

V drhtečem mraku sniva sveta domovina
in tisoč cest se križa čez njo v tihi čas,
devojke breze radostno šušče ob potih,
večer opojni v morju mije si obraz.

In zvezde zlate, sveta angelska očesca,
nad domovino ljubljeno žaré, goré ...
ob poljih zelenečih, po blestečih cestah
na vzhod, na zapad pestre množice vrvé:

Oči ljubečih žar oči ljubeče vnema,
oči sovražnih blesk v sovraštvu se iskri,
in družijo se srca v plamenih ljubezni,
odbijajo v lesketu hladnih se oči ...

Tako ljubezen gorka, gnev sovražni hodi
po tisoč cestah v domovini semintjã,
devojke breze šumno pevajo ob potih,
poljane vriskajo ... budé se srca vsa ...

Le angelska očesca mirno raz nebesa
čez hrib in dol, čez plan in les blesté, žaré ...
nad njimi pa v sijaju veličastnem vlada
Gospod vsemira, vekovečni Car zemljé.

